

Natuurlijke verbindingen

Eindverslag informateur gemeente Groningen

Mattias Gijsbertsen
19 april 2022

Inleiding

Kort voor de gemeenteraadsverkiezingen van maart vroeg de fractievoorzitter van GroenLinks mij of ik me als informateur voor Groningen zou willen inzetten in het geval GroenLinks de grootste partij zou worden. De keuze was snel gemaakt. Voor mij persoonlijk was het een mooie gelegenheid om na een noodgedwongen abrupt afscheid in 2020 veel mensen in Groningen nog eens te zien. Daarnaast heb ik meermaals ondervonden hoe belangrijk de informatiefase is als bodem voor vier jaar coalitiesamenwerking, en droeg ik heel graag aan die fase bij.

Het fenomeen van de externe informateur na raadsverkiezingen heeft in het afgelopen decennium een grote vlucht genomen. De invulling van die rol is echter nog zeer verschillend. Soms is de informatie beperkt tot een korte ronde langs alle fracties, waarna de informateur direct een voorstel doet. Een enkele keer zelfs zonder medeweten van de beoogde coalitiefracties, zo blijkt de afgelopen weken. In Groningen is door de raad en ook door mij gekozen voor een andere benadering. Deze is gericht op het leggen van een goede basis voor de formatiefase.

Als informateur begeleidde ik in de afgelopen weken stap voor stap de zoektocht naar een coalitie van partijen die de komende vier jaar in staat is een stabiele politieke samenwerking vorm te geven, een gezamenlijke visie op te bouwen, verbinding kan maken met de hele gemeente en de bestuurskracht heeft die van de zesde gemeente van Nederland verwacht mag worden. In die zoektocht heb ik in verschillende samenstellingen niet alleen de belangrijkste politieke thema's en discussiepunten voor de komende jaren verkend, maar ook aandacht besteed aan het opbouwen van vertrouwen en onderling commitment tussen de beoogde coalitiepartners.

Verloop informatieproces

Het informatieproces heeft zich in vier fases voltrokken.

0. Voorbereiding (16 maart-23 maart)
1. De eerste gespreksronde (31 maart-5 april)
2. Verdiepende gespreksronde samen met de twee grootste partijen (7 april-13 april)
3. Gesprekken met potentiële coalities (15 april)

Op drie momenten - tussen deze vier fases in - zijn alle fractievoorzitters en de media door mij telefonisch danwel schriftelijk (al dan niet via griffier en woordvoerder) op de hoogte gesteld van de gesprekken die gevoerd zouden worden in de volgende fase.

Voorbereiding

Ter voorbereiding op de gesprekken met de partijen heb ik de verkiezingsprogramma's van alle partijen gelezen en het duidingsdebat gevolgd op 23 maart. Twee dagen na het duidingsdebat ben ik de informatie gestart met gesprekken met de burgemeester en gemeentesecretaris. Ik heb hen onder andere gevraagd naar de actuele politieke dossiers en te verwachten uitdagingen voor een nieuw college in de komende raadsperiode, naar de financiële omstandigheden van de gemeente Groningen en de staat van de gemeentelijke organisatie.

De eerste gespreksronde

In twee dagen heb ik met alle partijen een gesprek van gemiddeld een uur gevoerd. Ter voorbereiding daarop is partijen een gespreksleidraad met vragen toegestuurd (zie bijlage). Op 5 april heb ik vervolgens een tweede gesprek gevoerd met eerst GroenLinks en vervolgens PvdA. In deze gesprekken heb ik de opvattingen van deze sleutelpartijen verder scherp gesteld en hen een voorstel gedaan voor het vervolgproces.

De eerste gespreksronde liet een relatief hoge mate van congruentie zien in de inhoudelijke perspectieven van de partijen over de komende raadsperiode. Belangrijke thema's waren voor de meeste partijen (in willekeurige volgorde) de verbinding binnen de gemeente en tussen de gemeentelijke organisatie en inwoners, de woningbouwopgave, bestrijding van kansenongelijkheid en armoede, een eerlijke energietransitie en veiligheid. De indruk van veel partijen was dat de afgelopen jaren op een aantal van die en andere thema's belangrijke besluitvorming heeft plaatsgevonden, met name op visieniveau, en dat het nu zaak is om de uitvoering van die besluitvorming en visies ter hand te nemen. Zowel bij de huidige coalitie- als oppositiepartijen proefde ik weinig enthousiasme om discussies weer over te doen. Wat mij betreft een teken van een politieke cultuur die gericht is op het leveren van resultaten voor inwoners.

Partijen beseften dat de financiële situatie van de gemeente vooral op langere termijn aandacht vraagt. Tegelijkertijd zagen velen kansen in beschikbare fondsen en werden investeringen juist met het oog op de lange termijn van belang gevonden. Ook was helder dat de gemeentelijke organisatie na jarenlange bezuinigingen onder druk staat, mede in het licht van het te verwachten verloop in de komende jaren als gevolg van pensionering. Opvallend was dat partijen uit zichzelf weinig aandacht besteedden aan de positie van Groningen in Nederlands of Noord-Nederlands perspectief, mogelijk ook omdat daar niet de grootste meningsverschillen werden gezien. Niettemin is dit een belangrijk aspect om verder uit te diepen in de formatie.

Wat betreft de coalitievorming heb ik uit de eerste gespreksronde de volgende conclusies getrokken.

1. Voor de meeste partijen is de vorming van een politieke meerderheidscoalitie het uitgangspunt, in plaats van een brede coalitie.
2. Een coalitiemeerderheid van 24 zetels wordt door de meeste partijen als wenselijke ondergrens beschouwd met het oog op stabiliteit.
3. De huidige coalitie wordt positief gewaardeerd door coalitiepartijen, maar niet door hen allen als startpunt voor de formatie beschouwd.
4. Inhoudelijke samenhang is leidend in de uiteindelijke keuze voor een vier- of vijfpartijencoalitie.
5. Mede gezien het verloop qua collegeleden bestaan er breed vragen en zorgen bij coalitiedeelname van partijen zonder bestuurservaring. Twee partijen zonder bestuurservaring opnemen in een nieuwe coalitie heeft daarmee niet de voorkeur.
6. Voor het totaal aantal wethouders wordt grofweg een marge van 6 tot 8 wethouders als werkbaar en acceptabel beschouwd.
7. GroenLinks en PvdA worden beide in alle wenselijke coalitiecmbinaties genoemd.
8. Stadspartij 100% Groningen, VVD, PvhN en de PVV komen niet als voorkeurspartner naar voren in de gesprekken. Gezien de omvang van Stadspartij 100% Groningen is in de gesprekken specifiek aandacht besteed aan deze partij, maar als coalitiepartner voor de andere grote partijen bleek dit geen voor de hand liggende optie. Enerzijds speelde de nog recente fusie van de partij daarbij een rol met het oog op continuïteit en stabiliteit, anderzijds werd de partij als conservatiever beschouwd dan de andere grote partijen op basis van eerder stemgedrag en standpunten omtrent financieel beleid.

9. Het CDA is in beeld gekomen in een combinatie van GroenLinks/PvdA/D66/ChristenUnie/CDA (huidige coalitie aangevuld met CDA). Deze combinatie werd echter niet door de grootste partijen genoemd; bovendien zou deze coalitie grotere partijen en winnende partijen passeren ten gunste van ChristenUnie en CDA. Daarmee past deze coalitie niet in de eerste zoekrichting.

10. Een combinatie van SP en Student en Stad ligt niet in eerste instantie voor de hand, getuige hun beider opmerkingen daarover.

Daarmee bleken vier coalities na de eerste gespreksronde het meest kansrijk. Dat waren om te beginnen de combinaties GroenLinks/PvdA/D66/Partij voor de Dieren en GroenLinks/PvdA/D66/SP, die beide op 24 zetels kunnen rekenen. Daarnaast waren dat GroenLinks/PvdA/Partij voor de Dieren/SP en GroenLinks/PvdA/D66/Student en Stad, die beide op een (te) krappe meerderheid van 23 zetels kunnen rekenen maar mogelijk zouden kunnen worden uitgebreid met een vijfde partij. De ChristenUnie was daarvoor in beide gevallen de meest kansrijke partner om drie redenen. Allereerst lag daar de meeste inhoudelijke overeenstemming, ten tweede werd de huidige coalitie positief beoordeeld door de coalitiepartijen en werd de ChristenUnie door hen ook als mogelijke samenwerkingspartner genoemd en ten derde bracht de ChristenUnie een ervaren bestuurderskandidaat mee.

Voor een samenwerking met een partij zonder bestuurservaring was de wens van partijen om dit eerst met de Partij voor de Dieren te onderzoeken. De optie GroenLinks/PvdA/D66/Student en Stad/ChristenUnie is daarom buiten beschouwing gelaten zolang samenwerking met de Partij voor de Dieren nog in beeld was.

Tweede gespreksronde

In de tweede gespreksronde heb ik GroenLinks en PvdA gezien hun beider sleutelrol uitgenodigd om gezamenlijk gesprekken te voeren met de grootste partijen in de drie meest kansrijke coalities, namelijk D66, Partij voor de Dieren en SP. In deze drie gesprekken is onder andere verkend vanuit welke visie een coalitie van deze samenstelling zou kunnen opereren, welke stijl van samenwerking daarbij past en waar kansen en discussiepunten zouden kunnen liggen in de totstandkoming van het coalitieakkoord en de vier jaar daarna. Na deze gesprekken is opnieuw een gesprek gevoerd met de Partij voor de Dieren, waarin met name hun mogelijke eerste overstap van oppositie- naar coalitiepartij en bestuurskracht belangrijke gespreksonderwerpen waren. Naar mijn oordeel hadden de drie onderzochte combinaties in deze gespreksronde allemaal de potentie om (aangevuld met elkaar en/of andere partijen) tot een stabiel stadsbestuur te leiden.

GroenLinks heeft na deze gesprekken de voorkeur uitgesproken verder te willen formeren in een combinatie van in elk geval GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren. PvdA en Partij voor de Dieren hebben daarmee ingestemd.

Derde gespreksronde

Op 15 april hebben gesprekken plaatsgevonden met de twee coalities die na de tweede gespreksronde prominent in beeld waren: GroenLinks/PvdA/D66/Partij voor de Dieren en GroenLinks/PvdA/Partij voor de Dieren/SP/CU. In beide gesprekken is uitgebreid verkend waar een coalitie van die samenstelling voortgang zou kunnen boeken en zijn inhoudelijke meningsverschillen op hoofdlijnen verkend. In deze gesprekken is ook getoetst of de wethoudersverdeling nog een blokkade zou kunnen vormen en hoe de partijen aankeken tegen de verbindingsagenda.

In beide gesprekken bleek een vruchtbare bodem voor verdere coalitievorming te kunnen worden gevonden, zij het met verschillende accenten, kansen en bedreigingen.

Verbindingsagenda

Onderdeel van mijn opdracht was ook een inventarisatie te doen van de mogelijkheden die door de Groningse partijen worden gezien om de relatie tussen lokale overheid en inwoners te versterken, mede in het licht van de lage opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen. Met alle partijen heb ik hierover gesproken. Ik heb daarbij zonder een voorkeur uit te spreken een breed palet van mogelijkheden de revue laten passeren.

Het is duidelijk dat alle partijen hier een opgave zien. Veel van hen zijn beducht om al in te vullen hoe deze opgave zou moeten worden geadresseerd, en benadrukken de noodzaak om eerst direct te spreken met de mensen om wie het gaat zoals niet-stemmers. Daarmee ontstaat de paradoxale situatie dat eerst verbinding moet worden gemaakt met deze inwoners om te ontdekken hoe het beste verbinding kan worden gemaakt.

Partijen zien vooral winst in meer persoonlijk contact tussen raadsleden, bestuurders, ambtenaren en inwoners. Vergaderen op locatie, maar ook gerichte acties in wijken en buurten met de gehele raad of als onderdeel van het formatieproces worden daarbij als mogelijke middelen genoemd. Geconstateerd wordt ook dat vertrouwen vooral ontstaat door het leveren van resultaten door de lokale overheid. Doorontwikkeling van het gebiedsgericht werken wordt ook breed genoemd als een route om dit beter te kunnen doen.

Ten aanzien van de formatie is er tot op zekere hoogte bereidheid om raadsbreed afspraken te maken, ook door en met partijen die niet tot de beoogde coalitie behoren.

Uit de inventarisatie blijkt aldus dat er breed draagvlak is voor een extra inspanning op dit gebied, maar ook dat concrete ideeën hoe dat zou moeten schaars en doorgaans vaag zijn. De uitgesproken ambitie staat op gespannen voet met de beperkte te verwachten impact van de genoemde voorbeelden. Om in de komende vier jaar resultaten te boeken op dit punt is in mijn ogen raadsbreed een inspanning nodig om kennis over dit thema en over best practices buiten de gemeentegrenzen te verdiepen en om concreet te maken wat raadsleden, wethouders en de gemeentelijke organisatie in de komende jaren anders zouden kunnen of moeten doen.

Verbetering van de relatie tussen lokale politiek en inwoners vereist ook een goede professionele relatie binnen de lokale politiek zelf. De onderlinge verhoudingen in de raad lijken op basis van deze inventarisatie relatief goed, zeker in vergelijking met veel andere raden, en dat is een groot en waardevol goed, waar Groningers bij gebaat zijn. Te overwegen valt voor de raad om ook expliciet op gezette momenten tijd te maken om bij deze verhoudingen stil te staan en deze te bewaken in een toenemend gepolariseerd landschap.

Conclusies

De drie partijen die bij beide gesprekken in de derde gespreksronde betrokken waren - GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren - hebben mij na deze gespreksronde laten weten voorkeur te hebben voor het verder verkennen van een coalitie bestaande uit GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, SP en ChristenUnie.

Uit de gesprekken in de informatiefase blijkt tussen deze partijen een gezamenlijk perspectief te kunnen ontstaan op onder andere de positie van de gemeente Groningen,

de rol van de (lokale) overheid, het belang van publieke voorzieningen en sociale verbindingen, kansengelijkheid en bestaanszekerheid, eerlijke transitie voor klimaat en natuur, en een duurzame economische en stedelijke ontwikkeling waarin mens en milieu centraal staan. Daarnaast worden aanknopingspunten gezien om in deze coalitie de brug te slaan naar verschillende bevolkingsgroepen, inclusief mensen die zich afgekeerd hebben van de politiek.

Mijn advies is om een formateur aan te stellen voor de formatie van een college, gesteund door een raadsmeerderheid van GroenLinks, Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, SP en ChristenUnie.

Mijn advies ten aanzien van de verbindingsagenda is om een raadsbreed traject te starten om te komen tot een actieplan 2022-2026 voor de versterking van de verbinding tussen de gemeentelijke overheid en inwoners van Groningen. Naast de inhoudelijke winst die dit kan opleveren, kan dit direct een oefening zijn in het komen tot een agenda van de raad zelf, te beginnen bij een onderwerp dat door alle partijen als aandachtspunt wordt erkend en waarbij de raad als geheel een belang heeft.

Onderdeel van dit traject zou kennisverdieping kunnen zijn over zowel aard en achtergronden van de lage opkomst en het “afhaken” van mensen ten aanzien van de (lokale) politiek als over de aangevoerde of reeds uitgevoerde oplossingen hiervoor, binnen maar juist ook buiten de gemeente Groningen. De agenda zelf zou op basis van deze inventarisatie in elk geval gericht moeten zijn op:

- de werkwijze en het gedrag van raadsleden en wethouders;
- de werkwijze en het gedrag van de gemeentelijke organisatie;
- de uitvoeringskracht van de gemeente Groningen;
- de (door)ontwikkeling van het gebiedsgericht werken;
- en de inzet van democratische middelen.

Ik adviseer dit actieplan uiterlijk in september 2022 vast te stellen, en vervolgens met regelmaat de voortgang ervan te bespreken.

Ten slotte

Ik wil allen die met mij in gesprek hebben willen gaan hartelijk bedanken voor hun vertrouwen, openheid en betrokkenheid bij dit proces. Ik heb de gesprekken zonder uitzondering als prettig en waardevol ervaren.

Grote dank gaat ook uit naar griffier Josine Spier die mij gedurende dit proces heeft ondersteund. En naar Natascha van 't Hooft, die hetzelfde in haar rol als woordvoerder heeft gedaan.

Vier jaar geleden wenste informateur Ineke van Gent de beoogde coalitiepartijen “een inspirerende formatie met ruimte en begrip voor elkaars positie” toe; mooier kan ik het niet zeggen. Daarnaast wens ik de gehele raad een succesvolle raadsperiode toe die voor de inwoners van de gemeente Groningen tot mooie resultaten leidt.

Vorbereiding eerste gespreksronde informateur

Tijdens het gesprek sta ik graag met u stil bij vier onderwerpen.

1. De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Het gaat hier om wat volgens u de prioriteiten zouden moeten zijn in de Groningse politiek in de komende jaren. Hierbij kunnen bijvoorbeeld vragen aan bod komen als:

- Wat zijn uw inhoudelijke speerpunten voor de komende raadsperiode?
- Wat beschouwt u als een wenselijke “ontwikkelagenda voor een duurzame, sociale en inclusieve toekomst” zoals benoemd in de informatie-opdracht?
- Hoe kijkt u inhoudelijk terug op de afgelopen raadsperiode? Wat wilt u vasthouden, doorontwikkelen of anders doen?
- Hoe ziet u de agenda voor de komende jaren in relatie tot de actuele financiële en organisatorische situatie van de gemeente?
- Hoe ziet u de agenda voor de komende jaren in relatie tot de rol van de gemeente Groningen voor Noord-Nederland?

2. De samenwerking binnen de raad

De samenwerking tussen uw en andere partijen in heden, verleden en toekomst staat hier centraal. Hierbij kunnen bijvoorbeeld vragen aan bod komen als:

- Hoe hebt u de samenwerking binnen de raad in de afgelopen raadsperiode ervaren?
- Hoe hebt u de samenwerking tussen coalitie en oppositie in de afgelopen raadsperiode ervaren?
- Met welke partijen hebt u de afgelopen raadsperiode goed samengewerkt?

3. De verbindingsagenda

Onderdeel van de informatieopdracht is een inventarisatie van mogelijkheden om de relatie tussen inwoners en lokale overheid te versterken, binnen en buiten de formatieperiode, mede naar aanleiding van de lage opkomstcijfers.

Ik bespreek graag met u vragen als:

- Welke concrete mogelijkheden voor versterking van deze relatie ziet u als wenselijk?
- Hoe zou u de discussie hierover na de informatiefase willen vervolgen?

[Ter inspiratie: u zou bijvoorbeeld kunnen denken aan specifieke acties in de richting van wijken en dorpen waar de opkomst veel lager is dan elders in de

gemeente, of van bevolkingsgroepen die minder vaak stemmen.

Ook kunt u denken aan aanpassingen in:

- het formatieproces (bijv sluiten raadsakkoord en/of deelakkoorden, transparantie/openbaarheid, samenwerkingsafspraken, maatschappelijke akkoord(en), etc);
- het dagelijks werk van raad en college (bijv aandacht voor uitvoering, wijkwethouders en -raadsleden, bezoeken van straten en buurten, vergaderen ter plaatse, positie wijkverenigingen, etc)
- inzet van democratische middelen (bijv referenda, loting, wijkbudgetten/-begrotingen, digitale democratie, right to challenge, burgeraudits/-panels, etc);
- de werkwijze van de raad (die is echter nog maar heel recent aangepast om verwante redenen).]

4. Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

Ik hoor graag van u hoe u de uitslag duidt en welke coalitiemogelijkheden u ziet. Hierbij kunnen bijvoorbeeld vragen aan bod komen als:

- Bent u bereid en in staat tot coalitiedeelname?
- Welke randvoorwaarden (inhoudelijk, getalsmatig, bestuurlijk, etc) ziet u voor een stabiele coalitie, en voor uw deelname daaraan?
- Welke coalitie zou uw voorkeur hebben?
- Welke andere mogelijke stabiele en volgens u wenselijke coalities ziet u?
- Welke coalitie acht u gezien de verkiezingsuitslag wenselijk om eerst te onderzoeken?
- Sluit u partijen uit om een coalitie mee te vormen, en zo ja, welke en waarom?
- Welke blokkades (inhoudelijk, gevoelsmatig, risico's, breekpunten) ziet u, die bepaalde coalities in de weg zouden kunnen staan?

1^e ronde gesprekken met alle partijen; Informatie ronde 2022, 31 maart en 1 april

GroenLinks; Mirjam Wijnja en Jeffry van Hoorn

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Voor GroenLinks zijn de speerpunten voor deze periode:

Klimaatcrisis energieneutraal 2020-2035, herwinnen openbare ruimte, tegengaan van ongelijkheid; verhouding met inwoners. Ten opzicht van de vorige bestuursperiode nu, op duurzaamheid bijv., voor de lange lijnen. Voorbereidingen zijn getroffen, het beleid in de steigers gezet. Nu hard werken aan de uitvoering. Visieontwikkeling heeft al plaatsgevonden. Met de overheid stevig aan het stuur moeten er meters gemaakt worden op basis van een doorkijk naar de volgende 8 jaar. De verschillende visies verhouden zich tot elkaar en de uitvoering moet in de tijd geplaatst worden. Dat is een belangrijk onderwerp in de formatiegesprekken. Eerlijke uitvoering van de klimaatcrisis bestrijding, energie-transitie is daarin nummer één. De verbinding met de samenleving is een raadsbrede opgave die in de raad besproken moet worden en in de college onderhandelingen moet worden meegenomen. Hoe organiseren we het gesprek met inwoners voor deze periode. De vraag aan inwoners op welke manier men betrokken wil worden. De gemeentefinanciën lijken redelijk op orde, vraag is kunnen we risico's nemen. Idee is om aan de voorkant zo te investeren om op de langere termijn geen problemen te krijgen. Gezonde financiën, is niet alleen de vinger op de knip. We rekenen onszelf armer dan we zijn er is voldoende ruimte. Waarde gaat niet alleen over euro's.

De samenwerking binnen de raad

De tweedeling in de maatschappij is een onderwerp dat raadsbreed besproken moet worden. Samenwerken is mogelijk via een akkoord breder dan beoogde coalitie, waarbij de lijnen gelegd worden en naar brede consensus gezocht.

De verbindingsagenda

Als raad moeten we de straten in, er op uit en vragen hoe inwoners betrokken willen zijn. Onderzoek & Statistiek kan daarbij worden ingezet. Inwoners moeten begrijpelijke informatie aangedragen krijgen.

Is een raadsconferentie een mogelijke opdracht aan de formateur?

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

GroenLinks is bereid de formatie te leiden waarbij de stabiliteit van een politieke meerderheidscoalitie uitgangspunt is. Verder het voornemen om binnen de raad veel samen te werken. Een meerderheid op basis van 23 zetels is te weinig. De uitslag van de verkiezingen biedt diverse mogelijkheden er zijn voordelen aan beide, een 4- dan wel 5 partijen-coalitie. Bestuurskracht is van belang. Er ligt een ambitieuze agenda. Kernbegrippen: stabiliteit, uitvoering van de agenda, bestuurskracht.

Samenwerking met de PvdA heeft voorkeur.

Bij de keuzes voor coalitiepartners moet gekeken worden hoe men aankijkt tegen de financiële situatie en een stevige regierol overheid. Bijvoorbeeld voor mogelijke samenwerking met D66.

Partij voor de Dieren vormt een optie.

Dat geldt ook voor de SP waarmee in de vorige periode resultaat bereikt is.

Student & Stad, vraag is wat en waar zij voor staan.

ChristenUnie ook een potentiële partner.

Op inhoudelijke agenda (klimaat): eerst onderzoek naar bereidheid PvdD. Er zijn raakvlakken, zoeken naar bewegingsruimte. Stabiliteit, bestuurskracht van D66. Voor linkse inhoud : SP

Algemeen: wat bereid (in) te leveren vanuit ieders eigen agenda.

Stadspartij 100% Gr.?

Moet flinke beweging op komen voordat zij gesprekspartner kunnen zijn.

Staan voor conservatief financieel beleid. Dit belemmert zicht op uitvoering gezamenlijke agenda.

Gebiedsgericht werken, koppelen aan de respectieve wethouders.

Wethouders: Niet minder dan 7, 8 mogelijk.

PvdA; Carine Bloemhoff en Julian Bushoff

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Opgemerkt, Groningen moet een voortrekker zijn en blijven in de regio, lobby in Den Haag vraagt veel van het bestuur. Voor de grote gebiedsontwikkelingen is een stevig stadsbestuur nodig. Speerpunten in de thema's voor Groningen zijn de sociaal economisch tweedeling in de maatschappij; wonen, armoede, onderwijs, de energietransitie, verduurzaming. betrekken en van belang de tweedeling te dichten. Herwinnen van de openbare ruimte en de mens centraal. Opdracht ook aan ambtelijke organisatie: betrokken en benaderbaar.

Voor wat betreft de woningmarkt: het terugpakken van de publieke regie. Kansen voor starters. PvdA wil komende periode het verschil maken met inzet op de publieke regie. Er is beleid voor de Groningse woningmarkt in de steigers gezet dat nu uitgevoerd, zichtbaar en tastbaar moet worden. Er komt een plus op de ontwikkelingen die in gang gezet zijn.

Aanvullende visieontwikkeling nodig op: fysieke wijkaanpak en verduurzaming, inwonerbetrokkenheid. De raad kan daar gezamenlijk een visie op vaststellen.

Op de ambtelijke organisatie geen (verdere) bezuinigingen, zelfs uitbreiding. Bestaande visies/beleid moet nu uitgewerkt en uitgevoerd worden. Opgave is hoe we de visies uitgevoerd krijgen. Prioriteit in uitvoering: de woningmarkt, verduurzaming. En v.w.b. het sociaal maatschappelijke aspect, aanpak van de tweedeling op deze onderwerpen.

Uitvoering van de mobiliteitsvisie in de koppeling met de andere beleidsterreinen, keuzes te maken.

Financiën zien we als nog steeds zorgelijk en vraagt om creativiteit. E komen kansen vanuit omvangrijke fondsen aan. Bereidheid in coalitie om te investeren. De begroting in dienst van inhoudelijke opgave (verduurzaming). Wel alert blijven op de financiën.

Vanaf D66 naar rechts zien we andere blik op begroten.

T.a.v. mogelijkheden tot lager weerstandsvermogen en hoogte OZB verwachten wij van partners flexibiliteit.

Er moet ontwikkeling plaatsvinden in op Veiligheid.

Bereidheid bestaan op de kern(taken/hoofdlijnen tot keuzes / beslissingen te komen.

Vanuit de PvdA ambities is op de meest fundamentele kwesties met de linkse partijen resultaat bereikt.

De samenwerking binnen de raad

Informeel ontmoetingen zijn van belang; (afgelopen periode overschaduwd door corona)

Goed samengewerkt, met GroenLinks (energie transitie) maar ook met SP (wonen). Verder ook goed samengewerkt met de coalitiepartijen D66 en CU maar ook met andere partijen in de raad.

Samenwerking vanuit college en eigen bestuurders met de raad ook best goed. Idem over debat.

Raad kan meer worden meegenomen aan de voorkant van processen (input halen via benen-op-tafelsessies voor kadernota's bijvoorbeeld) maar het is ook realistisch te denken dat oppositie dan nog steeds op onderdelen korte metten maakt met voorgenomen beleid. Dat is altijd al zo geweest en zal ook zo blijven. Men durfde elkaar aan te spreken binnen de raad. Dat ging goed.

De verbindingsagenda

Van belang om actiever te verbinden in een gepolariseerde maatschappij.

Benaderbaar te zijn, betrokken zijn bij de inwoners. Naar de wijken toe. Problemen serieus nemen. Bijv. in de energie-transitie maar ook v.w.b. andere thema's. Ook het gesprek hierover voeren in de raad. Aan de slag met aanbevelingen Tjeenk Willink Groter denken, kleiner doen.

Dit vraagt wat van de stijl, bestuurlijk en ambtelijk, namelijk benaderbaar en betrokken zijn en geïnteresseerd zijn in de mensen om wie het gaat. Zie ook het gebiedsgericht.

Wat heeft de inwoner -praktisch- nodig. Daarnaast ook het maatschappelijk middenveld er bij houden. Dit vorm geven via: wijkwethouderschap, wijkstemdagen, gebiedsgericht werken, maatschappelijke akkoorden. Een instrument als the right to challenge werkt in de praktijk minder om juist de mensen die niet stemmen (afgehaakte kiezers) te bereiken.

Met nadruk op wie, wil je bereiken en hoe dat vorm te geven. Dit ook met/in de raad te bespreken. PvdA is geen voorstander van raadsakkoord.

V.w.b. betrekken van oppositie partijen bij formatieproces: thema woningmarkt niet, op participatie evt. wel.

Voor partijen die niet deelnemen in de coalitie een rol in de agenda van komende jaren: wel bij onderwerp als participatie evt. een raadsbrede agenda.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

PvdA is bereid tot deelname in het college.

Verkiezingsuitslag opnieuw links en PvdA zal twee wethouders kunnen leveren.

Uitgaan van zoeken naar een stabiele coalitie van 4 partijen van linkse en progressieve signatuur.

Minimaal 24 zetels. Voor een daadkrachtige coalitie die kan leveren, ook van belang voor vertrouwen.

Een stabiele meerderheid dus, geen extra meerderheid nodig. Meer partijen in coalitie kan leiden tot instabiliteit.

Bestaande coalitie plus aanvullende partij kan, maar 2 zetels is mogelijk weinig voor rechtvaardigen van wethouderszetel. Met CU is wel goed samengewerkt, een betrokken en capabele bestuurder. CDA ook goede bestuurspartij, maar heeft ook maar 2 zetels.

Coalitie van 5 partijen wordt niet uitgesloten, maar is niet de eerste optie. Als je met 4 partijen een coalitie kunt vormen verdient dat de voorkeur. Die optie eerst verkennen.

Idee op dit moment: met GroenLinks,

D66 op basis van eerdere goede samenwerking, op onder meer duurzaamheid en stadsontwikkeling, staat voor bestuurskracht. Wel bereidheid D66 nodig om afstand te nemen van bezwaar tegen overheidsregie; flexibiliteit op financiën, inkoop/aanbestedingen.

SP, sociaal-economisch, focus op wijken, armoede zorg, kan verbinden naar kiezers die niet meer stemmen met vragen bij: bestuursbereidheid, positie in stedelijke ontwikkeling, wie is bestuurder en afhankelijkheid landelijk kader.

-Samenwerking met VVD ligt voor links progressief college niet voor de hand.

-Met Stadspartij 100% Gr. ook niet. Betwijfelt de stabiliteit in deze fractie; ideologisch, economisch, ver vanaf

-PvdD: enthousiaste en sympathieke club mensen, zit energie maar geen bestuurservaring. Vragen rond economie en stadsontwikkeling. Vragen: is stap te maken van oppositie naar coalitie, bestuurskracht, afhankelijkheid landelijk kader; belang dat gegeven wordt aan werk en woning voor iedereen?

-Student & Stad politieke koers ongewis bij wisselingen iedere 2 jaar, en verschillen op woningmarkt beleid; wel sociaal beleid gesteund en netwerk.

Aantal wethouders

Stabiliteit bestuurskracht van belang. 7 zeker geen luxe v.w.b. workload

PvdA met 2 wethouders graag terug en is voor PvdA van belang.
6 wethouders kwetsbaar - 8 optie.

Groningen is de 6^e gemeente, staat voor grote opgaven.
Een college dat kan leveren en bestuurskracht heeft echt van belang
Spreekt met nadruk uit daar zorgen over te hebben.

D66; Berndt Benjamins, Tom Rustebiel

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Speerpunten voor D66: duurzaamheid, mobiliteit, wonen, kansengelijkheid, economische motor van het noorden moet blijven draaien, (financieel, mensen); Goed samengewerkt in de vorige coalitie; voornemen door te gaan met waar we mee gestart zijn.

Een nog te ontwikkelen visie op kansengelijkheid als integraal vertrekpunt op alle terreinen (in de wijken): onderwijs, wonen, energie transitie, schuldhulpverlening, sport en cultuur. Een opgave voor ons allen, preventief beleid.

Prioriteit is economische ontwikkeling aanjagen want ook randvoorwaardelijk om op andere terreinen te kunnen investeren. Samenwerking met andere gemeenten in regio is daarbij van wezenlijk belang. Inmiddels goed in zorgen voor onszelf maar nog niet in het zorgen in regioverband. Elkaar op weg helpen, ook op economisch gebied. Verbreden van de scope.

V.w.b. de financiële situatie is Groningen aan het opkrabbelen. D66 heeft zorgen over periode na 2026, gezien de herijking Gemeentefonds. Een meerjarenbeeld is nodig. De komende jaren ook spannend.

Dat betekent voor beleidsagenda: opgaven goed uitwerken, kansen ligger er wel. Naar Den Haag brengen, cofinanciering.

D66 pleit op basis van de huidige situatie niet voor bezuinigingen: investeren in mensen, de gemeentelijke organisatie.

Van beleidscreatie in de vorige periode nu naar uitvoering. Temporisering in de praktische uitvoering is al gaande. Vraag kan bijv ook zijn of de groei van warmtestad in dit tempo realistisch is, temporisering nodig is.

V.w.b. nieuwe ambities: de huidige agenda verdient voorrang, er is op dit moment geen ruimte voor onrealistische projecten / opgaven.

De samenwerking binnen de raad

Trots op de samenwerking afgelopen periode, ondanks corona situatie.

Coalitieakkoord vorige periode was omvangrijk. Dat kan meer op hoofdlijnen.

En zoeken naar verbinding met de oppositie partijen in gezamenlijke afspraken op bijv. de ontwikkeling van de nieuwe Poort. Dat vraagt om stevige investering op die plek. En er zijn keuzes te maken in op welke manier, inwoners te betrekken.

De verbindingsagenda

Denkrichtingen op de verbinding met de samenleving en de raad op de beleidsuitvoering: gebiedsgericht werken; zichtbaarheid in de wijken; dat is al een verbindingsagenda.

In wijken waar mensen teleurgesteld ondersteunen gesprekken via buurtwerker. Belangrijk ook plannen van bewoners uit te voeren. Aan de voorkant goed oppakken en goede ervaringen meenemen. Communicatie van groot belang.

V.w.b. bewonersbetrokkenheid is er draagvlak in raad om dat op te pakken.

Uitvoering van plannen van oppositie kan beter, verschil in beleving daarover, blijft.

Een raadsakkoord vraagt om het maken van ideologische keuzes. Op sommige onderwerpen lijkt dat mogelijk maar kans bestaat op leeg akkoord, maar akkoord graag meer op hoofdlijnen voor de politieke ruimte in de raad.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

Er ligt een progressieve voorkeur van de kiezer. Kiezer blijkt vrij consequent. D66 heeft een solide uitslag neergelegd en meer stemmen gekregen dan in 2018.

D66 is bereid om mee te doen in de volgende coalitie.

Een coalitie meerderheid of breder dan dat is beide mogelijk.

Smal en stabiel of ruimer, met partijen die goed voelen.

D66 wil graag in het midden staan in coalitie en heeft een voorkeur voor 4 partijen

Kiezer heeft zich niet uitgesproken over beleid met deze uitslag richting huidige coalitie.

We kunnen kijken vanuit de huidige samenwerking + evt. een winnaar vanuit de verkiezingen.

D66 staat ook open voor een andere, bredere samenstelling.

Voorkeur van D66 ligt bij doorgaan vanuit de huidige samenwerking met iig GL en PvdA.

Bij voorkeur 4 bijv. met de PvdD of, als tweede optie 5 in een combinatie van CU en/of CDA

In de combinatie met GroenLinks en PvdA zit mogelijk discussie bij:

Woonlasten, positie / aandacht ondernemers bij energietransitie, % sociale huur. De collegiale samenwerking binnen het bestuur kan ook beter;

Maar 80% beleidsagenda is hetzelfde en de overeenkomsten zijn groter dan de verschillen.

V.w.b.de financiën, de staat van de gemeentefinanciën is zorgelijk; v.w.b. een hypotheek op de toekomst, daar is D66 behoudender in. En v.w.b. (verhoging van) de woonlasten.

Over de combinatie met PvdD.

Regelmatig mee samengewerkt, beide groen.

Ruimtelijke opgave ligt lastiger. Concessiebereidheid is nodig.

Aandacht voor hun evt. andere kijk op financiën en woonlasten.

Economische groei is nodig en daar moet het gesprek in ieder geval over gaan. Ideeën over wat groei is of moet zijn loopt uiteen. D66 heeft zorgen over: een mogelijke kloof in de praktijk tussen hun bestuurder en de fractie.

- PvdA: mogelijk spanning op woonambitie, absoluut meer resultaat nodig voor middensegment.

- Stadspartij 100% Gr.; Heeft geen zetels weten te winnen. De partijkoers was de afgelopen jaren niet eenduidig en men legde weinig alternatieven naast plannen coalitie maar stemde vaak tegen.

Met CDA, inhoudelijk raakvlakken op financiën, sport.

Coalitie-brede verschillen met CDA: conservatief wat kan belemmeren.

CDA en niet VVD: CDA heeft laten zien meer alternatieven te bieden.

Inhoudelijk met VVD moeilijker raakvlakken op onderwijs en sport, lastig met bijv. de woonvisie.

Zelfde geldt voor SP: tegenstem hele beleid, jaarrekening, begroting.

Met SP valt altijd wel te praten. Groningen verdient vooruitgang, D66 vreest daarvoor met SP. Bij Ruimtelijke investeringen, Nieuwe Poort. Op sociaal domein zeker wel raakvlak.

Aantal wethouders. Zit druk op aantal portefeuillehouders. Maar met loslaten in vertrouwen in de organisatie gaat dat. 6, 7 of 8 kan.

Partij voor de Dieren; Kirsten de Wrede, Wesley Pechler

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Prioriteiten: dierenwelzijn; eiwit-transitie; natuurbehoud, biodiversiteit; systeemverandering.

Eiwit-transitie bij evenementen, gemeentelijke organisatie zelf; en soort landbouw binnen de gemeente. Er staat van alles op de rit v.w.b. ambities. Wij gaan net een stapje verder in bestaand beleid. Binnen het geheel ligt voor PvdD de nadruk bij:

Gemeentelijke ecologische structuur. Het echte natuurbeleid, dat vooralsnog ontbreekt. Borgen van bestaande natuur, dat is nu een zwak punt.

Wat doe je de komende jaren niet, is voor ons ook van belang. Bijv. de Nieuwe Poort is geen prioriteit.

De gemeentelijke financiële situatie is niet rooskleurig maar er wordt ook erg strak begroot. Er kan meer aan armoedebeleid besteed worden. Grote bouwprojecten voor ons onderaan. Geldt niet voor de woningbouw, gemeente bouwt wel kostenefficiënt, met voorkeur voor sociale huur. Samenvatting:

Wel ruimte voor investeringen. Bij keuzes: grotere projecten (vb. nieuwe Poort) anders dan woningbouw kunnen getemporiseerd worden.

PvdD is voorstander van de zgn. donut-economie.

Geen voorstander van evenementen, entertainment, festivals.

Meer focus op regionalisering, noord Duitsland. Groene waterstof, waterpompen etc. omscholen van mensen vanuit de gasindustrie.

Desgevraagd: als wij als PvdD meer voor mekaar kunnen krijgen op onze agenda dan kiezen we voor besturen en zijn bereid tot compromissen.

PvdD wil over 4 jaar veranderingen op gebied van dierenwelzijn, plaagdierenbestrijding, op gebied van eiwit-transitie (carnivoor geef het door) bereikt hebben.

PvdD ziet discussies op onderwerpen als:

Vloevelden, windmolens, zonnepark rode haan, festivalisering van stadsgroen;

Voor wat betreft de stand van de gemeente Groningen.

Armoede is nog steeds een thema, zorgen over ondermijnende criminaliteit; afrekening zoals gisteren in Zwolle; Groningse praktijken: te veel nadruk op groei te weinig op handhaving;

En vertrouwen van burgers in de overheid.

Verbeteringen in de participatie nodig zodat mensen zich ook gehoord voelen. Er gebeuren ook goede dingen als aandacht voor inclusiviteit en antiracisme; verhuurders-vergunningsstelsel hier is positief voorbeeld.

De samenwerking binnen de raad

PvdD had een goede samenwerking met GroenLinks de laatste jaren. Tussen coalitie en oppositie, enige polarisatie. Gebrek aan dualisme. Sommige coalitie partijen zochten samenwerking (te) weinig op. Gaat in Groningen overwegend goed maar verbetering tussen coalitie-oppositie is mogelijk.

De verbindingsagenda

Suggesties die genoemd t.b.v. inwonersbetrokkenheid zijn goed. Nieuwe werkwijze van de raad biedt meer mogelijkheden voor inspraak en contact. Vergaderingen en sessies organiseren in de wijken is zeker een mogelijkheid. Maar landelijk is er ook een verantwoordelijkheid op dit punt.

Er is de laatste jaren al veel opgehaald bij inwoners. Geen nieuwe / aanvullende ideeën hiervoor.

Breed akkoord, interessant, op thema kansengelijkheid misschien.

De verbinding met de inwoners, stad? Wat SP doet wel. Langs de deuren. Vraag is of dat raadsbreed werkt.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

Content met de uitslag v.w.b. PvdD en dat linkse partijen winst geboekt hebben.

Bereid tot deelname in de coalitie, mits de PvdD kernthema's een plek krijgen.

Nieuw zou zijn: uitleggen aan kiezers/achterban dát waar je niet voor gekozen hebt. Spreken met één mond, nooit gedaan. Mogelijk bij hele kleine dingen een kanttekening te maken van tegenstem.

Deel van de achterban kan schrikken bij collegedeelname. Deelname misschien niet persé nu maar wel een keer.

Speerpunten opnemen in coalitieakkoord (t.b.v. achterban) kan comfort te bieden aan evt. coalitiepartners.

Omgaan met dingen/situaties die de PvdD niet passen bij deelname in college.

Grens ligt bij doden van dieren.

PvdD is realistisch: eigen programma is onmogelijk in te kopiëren in coalitieakkoord.

Besef is er dat besturen iets anders is dan oppositievoeren.

PvdD bereidt zich voor op leveren van bestuurder. Procedure loopt.

Voorkeurs coalitie:

Met GroenLinks en verder zo groen en progressief mogelijk. Sociaal en dieren-inclusief.

SP (behoudender op klimaat) en PvdA (mits inzet op eiwit transitie), D66.

- Voorkeur voor D66 of SP?

Hangt er van af in hoeverre onze speerpunten op te nemen zijn. Nadruk op eiwit -transitie.

Komt mogelijk eerder uit bij D66 dan bij SP.

PvdD staat niet direct afwijzend tegenover een 5 partijen coalitie voor een bredere dan noodzakelijke meerderheid.

24 zetels kan. Over aantal wethouders heeft PvdD geen standpunt.

-S&S: geen bestuurservaring, als 5e partij met 3 zetels, als lokale partij is de inhoud minder zeker,

-Stadspartij 1005 Gr.: rechts, partij voor de Groninger ondernemer; inhoudelijk elastisch in opvattingen

-ChristenUnie: lokaal kan op huidige personen maar inhoudelijk.....staan op basis van landelijk profiel niet vooraan; dierenwelzijn bijv.

SP; Jimmy Dijk , Daan Brandenburg

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

SP werkte als locomotief op links in de oppositie de afgelopen periode.

Prioriteiten zijn: armoedebestrijding; investeren in de wijken. Met nadruk op publieke voorzieningen.

Investeren in vertrouwen, opkomst, het diepe wantrouwen in de overheid aangaan. Streven is:

maximaal opboxen tegen wantrouwen. Publieke voorzieningen v.w.b.: energie, zorg, woningbouw.

De SP is veel opgetrokken met huurders; constateren afstand met en vanuit de woningbouw

corporaties. Fundamenteel: tegen markt ingaan als gemeente. Grotere rol gemeente in publieke

voorzieningen vb. v.w.b. energie-transitie: exploitatie scooterbedrijfjes, laadpalen etc. kan gemeente zelf ook.

Lange termijn, maar komende 4 jaar hier verder naar toe werken.

Huidig college is in loop van periode meer op lijn SP gekomen op dit punt.

Anders moet:

Inkomensondersteuning, armoedebeleid, werk: meer in portemonnee voor inwoners.

Iets bieden voor mensen die op SP gestemd hebben, vooral in bijv noordelijke wijken.

Desgevraagd: tegen de begrotingen gestemd, afgelopen periode.

SP kijkt anders aan tegen grote, miljoenen investeringen. Vb. Nieuwe Poort; SP is niet tegen cultuur, kunst maar balans ontbreekt tussen investeringen binnenstad-wijken en fysiek-sociaal. Kiest daarom voor onthouden van steun.

SP ziet enorme spanning op financiën. Er is toch wel geld uit te geven blijkt afgelopen periode. Ook spanning op personele bezetting. Schaarste verdelen, is moeilijk.

SP niet tegen die grote projecten maar alleen naast bestedingen aan eerder genoemde zaken. Het gesprek gaat over keuzes maken. Dogmatisch streven naar 1 hoeft niet altijd. SP staat open voor aanpassing. Desgevraagd: is er te temporiseren in huidige, lopende projecten/visies? Sommige binnenstadsplannen zijn te faseren. Ten gunste van wijken en dorpen. Wanneer dat teveel lasten voor inwoners met zich meebrengt is CO2 neutraal in 2035 te faseren. Ontbreken van draagvlak bij inwoners kan ook vertraging opleveren.

De samenwerking binnen de raad

SP heeft met iedereen kunnen opschieten, afgelopen periode. Er zijn geen scheve verhoudingen in de raad.

Er wordt best stevig gediscussieerd, SP inclusief, maar komt altijd goed. Is nooit persoonlijk bedoeld. Coalitie blokvorming valt mee. Het is de taak van de oppositie om de openingen te vinden in een evt. blok.

De verbindingsagenda

De SP is veel in de wijken waar de opkomst laag is. Is onze taak als socialisten.

SP is voorstander van zeggenschap geven aan inwoners.

Er lijkt een oceaan te liggen tussen ambtenaren in de wijk en inwoners.

SP voorstander van bevorderen zelforganisatie van inwoners. Gebiedsbudgetten zijn voor SP een manier om inwoners meer zeggenschap te geven; verder loslaten en mensen er zelf over laten gaan.

Desgevraagd. SP heeft geen beelden bij verbinding tijdens formatieproces.

SP is fractie van volksvertegenwoordigers in raad; is niet de raad.

Ervaringen met raadsakkoorden zijn niet positief. Zorgt voor vertroebeling.

Er is niks mis met verschil tussen coalitie en oppositie.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

SP is bereid tot college deelname.

Het college is afgelopen periode meer SP kant opgekomen.

Een stabiele samenstelling is zichtbaar, waarbij wel een rol voor de SP kan zijn op de relevante thema's. Logische mogelijkheden met:

GL, PvdA, D66= 24 / 4

-D66 staat open voor een sterke overheid.

-PvdD, heeft winst behaald, en SP heeft begrip voor hun duiding [coalitie, oppositie kan beide]; over spanning op woningbouw/natuur moet gesproken worden en me 23 zetels minder reëel.

-ChristenUnie en CDA mogelijk: betrouwbare stabiele partijen; samenwerking in het verleden op bijv. dak en thuislozenzorg, sport;

-Stadspartij 100% Groningen: hang af van woordvoerder, soms erg rechts. Inconsistent en ideologisch moeilijk voor de SP.

-Student & Stad: vergelijkbaar. Geen steun voor studentenbelang van de SP de 2 jaar wisseling is moeilijk; hoe de partij zich ontwikkeld is nog onduidelijk.

Aantal wethouders 6 of 7 in samenhang met aantal partijen in college.

Mogelijk obstakel in coalitievorming is Nieuwe Oosterpoort. Daar moet over gesproken worden. Mogelijk ook de diftar-discussie.

In een gesprek met Student& Stad het vrijgeven van de kamerverhuurregeling.

Stadspartij 100% voor Groningen; Amrut Sijbolts en Yaneth Menger

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Prioriteit voor Stadspartij 100% zijn inspraak en participatie voor inwoners en ondernemersverenigingen; een inclusieve gemeente, het tegengaan van tweedeling ook bijv. in de verhouding ouderen/jongeren. De armoede agenda met nadruk voor preventie, oplossen van kansengelijkheid dus inclusiviteit. De gemeentefinanciën op orde. De schuldquote is fors, deze in balans brengen; Keuzes zijn snijden in grote projecten (vb. Nieuwe Oosterpoort) maar niet op sporttarieven e.d. Doorgaan met de huidige visies maar accenten verleggen: prioriteit aan sociaal i.p.v. fysiek; in wijken dorpen, voorzieningen daar. Groningen is één van de duurste maar ook armste gemeenten. Daarin een goede balans zien te vinden, met de mens centraal. En dan de keuze te maken een groot project niet uit te voeren. Verduurzamingsambities behouden maar met meer ondersteuning van inwoners bij de uitvoering.

Bij de locaties zonneparken, Drafbaan etc. het te laat of te weinig betrekken van inwoners.

De slechte communicatie, ook met adviesorganen, maatschappelijke organisaties. Dat is allemaal niet goed gegaan de afgelopen periode. Samenvattend: gezien de financiële gang van zaken is het nodig keuzes te maken. Op de processen is het af en toe fout gegaan. Over de rol van Groningen in Noord Nederland, deze is niet veel langsgekomen de laatste tijd. Groningen speelt, ook over de grens, zeker een bepaalde rol. Dan gaat het vaak over de energietransitie, maar ook sociaal-economisch is het van belang de banden aan te halen.

De samenwerking binnen de raad

Door corona minder maar met de VVD, CDA en D66 is samengewerkt de afgelopen periode.

De Stadspartij en toen 100% Gr. hebben de samenwerking veel opgezocht. Er is met GroenLinks goed samengewerkt en hebben diverse initiatieven plaatsgevonden (gezamenlijk interview mbt straatintimidatie en het 10 punten actieplan). Met de PvdA heeft 100% Groningen menstruatiearmoede op de agenda gekregen waarbij er een aanpak is gerealiseerd. En de pilot gezinsverzorger van GroenLinks, PvdA, SP en 100% Groningen.

Ook belangrijk voor het afgeven van een raadsbreed signaal. In verbinding is veel te bereiken. 100% meer op sociaal, Stadspartij meer op inspraak en participatie. Dat is een goede combinatie gebleken. Ook zou er meer ruimte moeten zijn voor dualisme. Verbinding is door de Stadspartij altijd breed opgezocht en inclusief gedacht.

De verbindingsagenda

Speerpunt voor Stadspartij 100% Groningen.

Wij zien een raadsakkoord vooral t.b.v. verbinding met de inwoners. Onze hoop is dat met een breder document waar de hele raad achter staat, de verschillen verkleinen en meer bereikt kan worden. Daarbij dorpen en stad betrekken, dus met input vanuit de samenleving.

Er zijn nog geen ideeën over volgorde -in tijd- voor raads- en/of coalitie akkoord.

Om kloof te overbruggen tussen inwoners en stadhuis: naar de inwoners toegaan. Dan hebben mensen het gevoel er bij te horen en er geluisterd wordt. Gebiedsteams doen veel goed voor wijken en dorpen waar de raad weinig van weet, meer aan doen in de toekomst.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

Voor onszelf was de uitslag wat teleurstellend.

Wij staan er voor open om verantwoordelijkheid te nemen door deelname in het college, met behoud van eigen profiel. Overtuigingen vast te kunnen houden en identiteit niet kwijt te raken. V.w.b. evt. bestuurders kandidaten zijn er gesprekken gevoerd. Kwaliteit is in huis gehaald. Onze achterban zal deelname spannend vinden maar ook ambiëren. Iedereen is zich bewust van de noodzaak tot het doen van concessies bij collegedeelname.

V.w.b. een coalitie combinatie sluiten wij geen partijen uit, we staan voor een inclusieve samenleving dus ook hierbij. Te nipt is op basis van 23
Wij kunnen op zich met alle partijen samenwerken. De meest logische combinatie is met: GroenLinks, PvdA, D66, Stadspartij 100% Gr.

Onderwerpen waarover evt. discussie te voeren: Nieuwe Oosterpoort, lasten verzwaring, RES-bod, mobiliteitsvisie (intern afstemmen).
Ideologisch meer bij D66 (democratisering, participatie)

Samen met de ChristenUnie kan.
Met SP minder.

Over een bredere dan minimaal nodige meerderheid dat kan maar niet t.b.v. overwicht op oppositie.

Het totaal aantal wethouders, gaat om de portefeuilleverdeling en werkbaarheid. 6 of 7 werkbaar. 5 is te weinig.

VVD; Ietje Jacobs-Setz en Jasper Honkoop

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

VVD ziet bouw-/woningopgave als prioriteit. Duurzaamheid in volle breedte, waarbij van belang is dat iedereen kan meekomen in de energie-transitie. Geen zonnepanelen in de natuur maar op dak. Armoede aanpak: zoveel mogelijk aan het werk. Aansluiting van gemeente op behoeften van werkgevend Groningen, MKB.

Met de huidige vele opgaves is besturen zonder dogma's nodig, alle mogelijke oplossingen aanwenden. Versnelling aanbrengen in de energietransitie, bijv. Warmtenet en verschillende financieringsopties aanspreken naast die van de gemeente.

Voor de volgende periode een toekomst gerichte aanpak, niet meer druk maken over zaken die al besloten en in gang gezet zijn. Meer bouwen voor starters en gezinnen. Blijven bijsturen, steeds de vraag of de plannen nog voldoen aan de (nieuwe) behoeften/situaties. Flexibiliteit zonder een zwalkende overheid te creëren! Meer overheidsregie nodig.

V.w.b. duurzaamheid, alle mogelijkheden aanwenden, werk maken van zuiniger omgaan met energie. VVD vertegenwoordigt breed palet van de samenleving. Aan de opgaves moet voldaan worden maar niet meer uitgeven dan er is. Nodig om een pad uit te zetten t.b.v. ontwikkeling in niveau van weerstandsvermogen, gaat om ontwikkeling op langere termijn. Weerstandsvermogen heeft functie, noodzakelijk om op niveau te houden t.b.v. tegenvallers. Er komen / zijn veel fondsen vanuit rijk beschikbaar.

Gemeenten financiën in z'n algemeenheid staat er niet goed voor, dat gesprek, die lobby moet collectief gevoerd worden met rijk. Voor wat betreft nadere beleidsontwikkeling, niet veranderen wat al gebeurd is. Huidige mobiliteitsvisie kan plan worden waarin ieder z'n weg vindt. Ook een manier voor coalitie en oppositie om samen in op te trekken.

Gemeente kan opgaven slimmer samen met de markt en inwoners oppakken. Bijvoorbeeld ren behoeve van de energietransitie: bij hogere onderwijsinstellingen zit veel innovatiekracht. Daar meer gebruik van maken.

De samenwerking binnen de raad

Aantoonbaar goede sfeer, en dat is van belang. Samenwerking tussen coalitie en oppositie vindt al op veel terreinen plaats. Aan het college om in te schatten waar te verbreden. Terugvallen op de klassieke stemverhouding werkt niet goed.

Laatste jaren is met weinig partijen nooit samengewerkt.

Zo heeft de VVD goed samengewerkt met SP, PVV, CDA en Stadspartij, bijv. met de tegenbegroting.

V.w.b. woningbouw en onderwijsaanpak, samen met de PvdA.

Met D66 op de coronamaatregelen

Het af en toe uitspreken van belang van de goede samenwerking is nodig en burgemeester heeft daar een rol in. Belang van gezamenlijke waarden bijv. ook mee te nemen in introductieprogramma.

De verbindingsagenda

Wel goed nieuwe dingen te proberen om die andere 46% te bereiken.

Letterlijk naar de 46% toegaan. VVD ziet meerwaarde van het organiseren van ontmoetingen in wijkhuizen e.d. Bij bepaalde onderwerpen actief mensen betrekken. Als raad als geheel en mogelijk als onderdeel van het informatieproces. Je komt anders wel heel snel weer bij 54% terecht of subset ervan.

V.w.b. de verbinding tijdens het formatieproces kan het formatieteam informatie ophalen (eerder dan de raad). Voor het vervolg wel via de raad, bijv. wat hebben de noordelijke stadswijken nodig bij/voor verduurzaming.

Evt. afspraken in raad naast coalitieakkoord, kunnen maar dat is moeilijk vorm te geven.

Ambitie is er wel en zou er moeten komen te liggen.

Dichtgetimmerd coalitieakkoord is niet meer van deze tijd, lichte versie en dan samen het raadsproces.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

VVD is bereid tot deelname aan college.

Coalitie moet behalve bogen op breed palet van de samenleving; elkaar vasthouden, samen eindstreep halen in verantwoordelijkheid en stabiliteit. VVD weet hoe dat te doen en kan dat Door te kunnen gunnen, elkaar bijstaan, incasseren en een zeker pragmatisme.

VVD ziet 4 of 5 partijen, bij 23 zetel als basis is het nodig elkaar goed vast te houden. Vindt uitbreiding met een extra partij niet gek. Gedeelde ambities zijn zeker nodig.

Voorkeur van de VVD is: GL, PvdA, D66, 4/23

Recht doen aan de winnaars van deze verkiezingen is wel van belang. In dat geval een toevoeging met Student & Stad met een bijzondere achterban binnen de coalitie.

Uitvoering van de woningbouwopgave en de verduurzaming is dan mogelijk. Dat is niet bij elke combinatie van partijen mogelijk.

Samen/breed is al een behoorlijke weg afgelegd op het dossier duurzaamheid.

Evt. andere combinatie met CDA of Stadspartij 100% met vraagtekens bij stabiliteit van de laatste.

Met SP, PvdD bestaan grote verschillen en vraag is of deze partijen verantwoordelijkheid willen dragen

Een combinatie van GroenLinks, PvdA, D66, VVD, CDA is comfortabel maar lijkt niet realistisch, met oog op de winnaars.

VVD geeft aan bij dit alles niet te vergeten: weet je elkaar te vinden, dan kan je elkaar ook wat gunnen.

Student & Stad; Steven Bosch en Mirte Goodijk

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Speerpunten voor S&S zijn duurzaamheid over de hele breedte; wonen voor verschillende groepen (studentenhuisvesting) structurele mentale jongerenzorg, seksuele gezondheid. Cultuur en evenementen. Anders inrichten groen in de stad.

Op wonen: ombouwen tot studio's van studentenhuizen, nadruk op samenwonen. Meer accentverschuiving dan fundamenteel andere koers op wonen.

S&S staat niet ver van de politieke koers van de afgelopen jaren.

Armoede en onderlinge verhoudingen in de stad zijn (nog steeds) thema's.

Anders kunnen: wonen en een versnelling van de energie- transitie is nodig.

Niet veel ruimte op de begroting en dat nemen wij mee in de afwegingen en keuzes. Daarbij is het van belang om niet langs elkaar heen te praten: hoe kunnen we zorgen voor meer investeringsruimte. Geen hypotheek op de toekomst nemen maar anticyclisch begroten moet kunnen en hoogte OZB niet onbespreekbaar.

V.w.b. de elke twee jaar wissel bij S&S, dit is intern besproken. Krijgt S&S meer verantwoordelijkheid dan ziet S&S dat opschorten van dit gebruik, kan helpen om een stabiele partner te zijn.

De samenwerking binnen de raad

Als prettig ervaren constructief gesprek mogelijk, er is per thema samengewerkt met GroenLinks, PvdA, D66, CU, PvdD en VVD. Kan zo gecontinueerd worden. Samenwerking met coalitie helpt bij resultaat boeken.

S&S gaat voor de hele stad aan de slag. Niet alleen voor alleen de studenten. Zeker nu met 3 zetels in de raad.

De verbindingsagenda

De opkomst van onze achterban is echt verbeterd.

Bevorderen van positieve contacten tussen inwoners en de gemeente. Niet alleen als het moet. In buurten. Onze achterban staat ver af van wat de gemeente doet, S&S vormt daarin een brug en dat wordt voortgezet.

Bestuur kan wat doen aan de wijze van communicatie, via app e.d. om het contact makkelijker te maken.

In dit formatieproces, kunnen updates gegeven worden van wat er hier gebeurt. Gaat S&S doen.

Geen achterkamertjes na de verkiezingen maar openheid over het proces.

Dat kan de raad ook doen.

S&S zal meedoen aan evt. raadsbrede afspraken en deelakkoorden, ook tijdens informatieproces maar risico van teveel raadsbrede aanpak is vertraging. S&S ziet nog steeds de waarde van een coalitieakkoord. De woningopgave: hoeft niet zo politiek te zijn.

En de verbindingsagenda voelt iedereen als thema, daar kan samenwerking op gevonden worden.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

Student & Stad is bereid tot college deelname vanuit een groot mandaat van de kiezer. Student & Stad heeft zich constructief te hebben opgesteld de laatste jaren en is bereid tot het nemen verantwoordelijkheid op alle wezenlijke thema's. Vacature voor kandidaat bestuurder is uitgezet. Hopen volgende week een kandidaat naar voren te kunnen schuiven.

Voor wat betreft de verschillen in koers is S&S bezig met de organisatie structuur; partijlijn en toekomstvisie worden nu (meer) vastgelegd en bewaakt. Waardoor committeren aan akkoord mogelijk is.

Voor S&S is samenwerking denkbaar met: GroenLinks op duurzaamheid, PvdA wonen en huurbescherming, D66 evenementen e.d. Mogelijke discussie bij PvdA op wonen, omzettingsvergunningen, maar dat ziet S&S niet als onoverkomelijk. Verder zijn er niet veel grote verschillen

Krappe meerderheid van 23 is te overbruggen. Bij een mogelijke 5e coalitiepartij is 1^e keuze: ChristenUnie; 2^e PvdD en 3e CDA.

PvdD: samenwerking is moeilijker bijv. gezien hun bezwaar tegen zonneparken.

Met de SP is samenwerking minder goed denkbaar vanwege inhoudelijke verschillen op cultuur en verschillen in toon op sommige thema's.

Bij CDA: staat S&S wat verder af op de sociale thema's als armoede en schuldenbeleid; met de ChristenUnie is dat beter.

Met de PVV is samenwerking Ideologisch gezien minder denkbaar.

Na een bestuursperiode met S&S in het bestuur heeft Groningen gemerkt dat het goed samenwonen is mét studenten en studenten hun tijd fijn samenwonend kunnen beleven.

Levert S&S een wethouder dan is dat in principe dezelfde persoon voor de gehele duur van het college.

CDA; Jalt de Haan en René Bolle

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Voor CDA liggen de prioriteiten bij: wonen, veiligheid (Rapport: Groningse praktijken), energie-transitie, armoedeaanpak en een dienstbare en betrouwbare overheid (ons pamflet);

Afgezet tegen beleid van de afgelopen jaren zijn er nu voldoende visies: nu is het adagium uitvoeren, uitvoeren. Als er keuzes gemaakt moeten worden, zie onze prioriteiten.

Zeggen wat je doet en doen wat je zegt. Duidelijk zijn naar de inwoners. En verder op het thema veiligheid de verbinding kunnen maken op harde veiligheid en de sociale impact van veiligheid.

Aanvulling op het bestaande beleid is dat op veiligheid ook investering moet plaatsvinden.

Voor wat de energie-transitie betreft zijn rijk, provincie en Europa nodig bij de uitvoering. Er is spraken van grote thema's en het zou gek zijn om het helemaal anders te gaan doen. Dat is eigenlijk niet mogelijk en de opgaves zijn te groot om je dat als gemeente te kunnen permitteren.

V.w.b. de financiële situatie, Groningen staat er niet florissant voor, we lopen risico maar minder dan eerder. Financiering samen met Europa, rijk en regiodeals, dat het algemene thema's betreft waar Groningen voor staat maakt dat makkelijker.

Prioritering zal wel moeten, de vijf prioriteiten van het CDA zijn wel haalbaar.

Investerings als de nieuwe Oosterpoort en Kardinge worden lastiger. CDA is wel voor. Investeren in wijkvernieuwing gaat voor op die voor de binnenstad.

V.w.b. investeringen in de eigen ambtelijke organisatie, zoek de verbinding met andere overheden.

Als er geld is vrijgemaakt voor onderwerpen maar geen ambtenaren om daar uitvoering aan te geven..

CDA ziet weinig ontwikkeling in de samenwerking/verbinding van Groningen met Noord Nederland.

In de verbinding met de provincie liggen nog wel kansen..

De samenwerking binnen de raad.

Samenwerking in de raad verloopt in goede sfeer, contact is heel goed.

Relatie oppositie / coalitie zit soms vast, dan weer wordt er goed samengewerkt, het is dossierafhankelijk met wie.

De Groninger heeft dat beeld ook wel. Er hoeft v.w.b. de samenwerking niet te worden vastgelegd.

Bovendien worden in het presidium omgangs-zaken besproken als daar aanleiding toe is.

De verbindingsagenda

Het CDA heeft een eigen Pamflet geïnspireerd op het nieuwe sociaal contract Voornemen is om met de eigen fractie op steeds andere locaties met een spreekuur te vergaderen.

Aardbevingsbijeenkomsten in de dorpen van de raad waren goed bezocht.

Aan de opkomst moet gewerkt worden maar alleen langs gaan in dorpen en wijken is niet genoeg..

Ook de raad kan naar locaties gaan bijv. als er thema's van de agenda daar spelen.

Ook wijkgericht werken en het wijkwethouderschap vraagt om doorontwikkeling.

Benaderbaar zijn is van belang. Democratische vernieuwingsprojecten trekken steeds een bepaald soort/dezelfde mensen. Een kwestie van volhouden t.b.v. het vergaren van draagvlak op uiteenlopende thema's. Hierbij ook externe partijen betrekken.

Het coalitie akkoord niet op detail dichttimmeren, en als dat niet lukt, dan lukken gezamenlijke afspraken op raadsniveau ook niet. Op voorhand is het CDA daar niet echt voorstander van.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

Het CDA staat open voor deelname aan de coalitie

Maar ook naar 4 partijen kijken. Als er naar vijf partijen gekeken moet worden, dan stelt ziet het CDA een combinatie voor zich met: GL, PvdA, D66, CU, CDA

Een coalitie gebaseerd op 23 is te weinig, 24 zetels moet kunnen.

Het aantal wethouders: tussen 6-8

ChristenUnie; Inge Jongman-Mollema en Sten Wennink

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Sociale basis en cohesie, zorg voor elkaar, woningbouw opgave voor alle doelgroepen, duurzaamheid waarbij iedereen mee kan doen; aandacht voor kwetsbaren, versterken sociale cohesie het wijk- en buurtgevoel.

Doorzetten in volgende periode: meer maatwerk en minder systeem.

Geen uitbreiding van visies maar nu uitvoeren van bestaande visies. Alles is voldoende beschreven, de thema's zijn gedekt en integraal opgepakt.

De financiële situatie is spannend maar op basis van wat er ligt nu doorgaan. Als het nodig is moeten er keuzes gemaakt worden, waarbij temporiseren een optie is.

De ChristenUnie zet daarbij de mens centraal; sociaal voor fysiek.

V.w.b. de relatie van Groningen binnen Noord Nederland is er een solidaire opstelling. we doen het samen. Groningen - Drenthe as loopt goed.

Desgevraagd: de toegevoegde waarde van de ChristenUnie is de menselijk kant. Aan contact met mensen was een tekort afgelopen periode, veroorzaakt door corona.

De samenwerking binnen de raad

We hebben elkaar de afgelopen periode binnen de coalitie goed kunnen vinden. Samenwerking gezocht, soms verhardde het debat, vooral aan het einde van de periode. Er werd dan meer op de persoon gespeeld. De wijze van oppositievoering is een thema voor de nieuwe raad. Maar de coronasituatie heeft hierin ook gespeeld: het gebrek aan ontmoeting.

De verbindingsagenda

Als raad meer de wijk in kunnen. Ambtenaren ook meer met bewoners om de tafel.

Afstand tot het loket minder groot maken. Meer extern samen doen als raad. Wijkteams kunnen als ogen en oren functioneren en het verschil maken.

Sociaal gebiedsontwikkelaars kunnen ook veel doen.

Betrekken van inwoners bij formatieproces is een goede gedachte.

Een raadsakkoord gaat mogelijk weer wat te ver. Verschillen binnen de raad juist ook goed, mogen er zijn.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

Uitslag viel wat tegen voor CU, zijn gewend een zetel te verliezen. ChristenUnie is bereid tot deelname in het college.

De ChristenUnie ziet GroenLinks en PvdA als basis van de nieuwe coalitie.

Bestuurlijke continuïteit van belang. Stabiliteit t.a.v. ingezette beleid.

ChristenUnie is een stabiele partij.

Voorkeur voor: voortzetting huidige coalitie + één partij, daarbij te zoeken naar aansluiting op de inhoud.

Zonder op voorhand partijen uit te sluiten, mogelijkheden vooraansluiting van S&S, CDA, SP.

Met een ondergrens van 24 zetels.

Goed nadenken over SP is als mogelijke partner op financiën en op grote projecten, match op sociaal domein goed aanwezig.

Goed nadenken over de afweging die de PvdD maakt tussen de woonagenda en hun groene agenda.

Een aantal andere partijen heeft VVD al uitgesloten. De wens van VVD naar meer marktwerking past niet bij het sociale beleid van de afgelopen jaren.

Als we inhoudelijk beleid willen voortzetten gaat de voorkeur uit naar voortzetting van de huidige samenstelling.

Match met D66 goed

Er zijn vijfpartijencoalities waarbij de ChristenUnie niet direct nodig is voor een meerderheid in raad.

Toch ziet de ChristenUnie hier mogelijkheden voor:

we kunnen dan op de inhoud verder. Dat laatste is van belang. Als de samenwerking klopt dan is het aantal partijen in de coalitie niet van belang.

Stabiliteit op de inhoud van groter belang dan de vraag of hier 4 of 5 coalitiepartijen voor nodig zijn.

Met de opgave van de gemeente Groningen ligt 6 wethouders niet voor de hand.

De ChristenUnie gaat uit van ten minste 7. Het is voor Groningen van belang om dicht bij het vuur van Den Haag te zitten, dat vraagt ook inspanning / capaciteit.

Partij voor het Noorden Leendert van der Laan en Be Zwierts

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

PvhN staat de komende periode voor inwoners participatie. Er is nog een lange weg te gaan in het betrekken van de dorpen en meer eenheid te smeden. Als inwoners niet t.o.v. je eigen gemeente komen te staan, dat moet voorkomen worden. Cultuuromslag creëren ook binnen ambtelijke organisatie. Het dualisme is bijna dood en er is sprake van geharnaste coalitiepartijen. Gun de minderheid ook iets.

V.w.b. ander inhoudelijke onderwerpen geeft PvhN prioriteit aan:

de woningnood, als onderwijsstad studentenhuysvesting van belang ook voor buitenlandse studenten; studentenwoningen in de woonwijken. Dit samen vraagt om investeren in één of twee campussen. Uit de vorige periode moet worden voortgezet de uitvoering van het beleid op:

Duurzaamheid, de energietransitie en daarvoor is weer wijkparticipatie nodig.

Anders kan, een eigen budget voor wijken. Het betrekken van inwoners bij ontwikkelingen in de wijken. Centrale investeringen (vb. cultuurcentrum) versus investeren in de wijken, (sportzaaltje). Communicatie over gemeentelijke (voorgenomen) plannen.

V.w.b. de financiële situatie. Financieel moet het wel op orde zijn. Er bestaan nu een tweedeling: rijk-arm; nauwelijks nog middenkader binnen de Ringweg. Door lokale lasten, kostenstijgingen wordt het

onbetaalbaar voor mensen. Dat zijn uitdagingen, dilemma's, er moeten keuzes gemaakt worden. De Partij van het Noorden zal vaker op de financiën terugkomen in de raad. Wel blijven investeren. De Nieuwe Oosterpoort moet er komen daar gaat de PvhN niet voorliggen.

Verder moet de gemeente Groningen met zijn bestuurskracht zichtbaarder zijn in het aardbevingsdossier. Kan andere gemeenten helpen, nodig om meer solidariteit te tonen. Gemeente is bestuurlijk wel erg op zichzelf gericht. Meer samenwerking met de regio en andere gemeenten. Neem het belang van de anderen ook mee naar Den Haag.

De samenwerking binnen de raad

Op onderdelen is best een raadsakkoord te sluiten. Met toch merendeel progressieve partijen. Moeilijk in te schatten voor de nieuwe fractie hoe de sfeer in de raad is. Vanuit de PvhN zal er een constructieve opstelling zijn.

De verbindingsagenda

De instelling van wijkwethouders is goed maar zijn nog te weinig zichtbaar. Zelfde geldt voor ambtelijke apparaat. Ga kijken in de wijken.

Over 'verbinding' in dit formatieproces: voeg een hoofdstuk toe: "minderheden", dat zijn naast de oppositie ook de inwoners die niet gestemd hebben. Hoe zouden de 46% die niet gestemd heeft gestemd hebben? Deze inwoners zijn ook belangrijk. PvhN denkt dat de versplintering ook te maken heeft met (gevoel van) uitsluiting.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

PvhN staat positief tegenover coalitiedeelnamen maar op basis van de uitslag gaat de PvhN er van uit dat de keuzes anders uitvallen. Is het nodig, dan lopen we niet voor onze verantwoordelijkheden weg.

Daar zijn altijd mogelijkheden voor het leveren van een bestuurder. Wij zijn een ledenpartij, en dit is besproken.

Op basis van de uitslag ziet de PvhN als eerste coalitiepartijen: GroenLinks, PvdA, D66, PvdD of Student & Stad
PvhN kiest een progressievere lijn dan bijv. de Stadspartij.
Met de Groningse ambities, 7 voor het aantal wethouders.

PVV; Dennis Ram en Ton van Kesteren

De inhoudelijke agenda voor de nieuwe raadsperiode

Prioriteiten in de Groningse politiek

Gezien de komende recessie: op de portemonnee van Groningen letten. Inflatie, energie armoede, of we de zaak overeind kunnen houden. Gezien de vele crises. Grote zorgen over stabiliteit van ons monetaire systeem. Focus: hoe gaan we ons daar als gemeente op voorbereiden. Veel middengroepen hebben ook moeite om rond te komen.

Dit betekent concreet voor gemeente dat doorstroming in de woningmarkt nodig is. Huisvesting van vluchtelingen is een probleem. De vertaalslag veiligheid in de wijken t.b.v. inwoners, het overeind houden van de sociale voorzieningen.

Om bij te sturen moeten sociaal maatschappelijke opgaven prioriteit krijgen.

Aan groen en milieu ook doen maar de problemen van inwoners zijn belangrijk.

Als ook door Mirjam Wijnja opgemerkt: de lage opkomst is zorgelijk en ook van belang.

Gemeente moet inventariseren voor wie in acute financiële problemen zijn. Samen met ondernemers een plan maken, ter verbetering van hun economische positie. Steeds bekijken waar de gemeente wat kan toevoegen.

Minder van belang is duurzaamheid. PVV is voor (betere) isolatie, etc. de energiearmoede is een probleem. Er is een andere wereld ontstaan en moeten even een stap terug doen. Ideologische zaken hebben 3,5 jaar de agenda bepaald en dat heeft consequenties voor gemeentekas. De groep met brede schouders wordt steeds kleiner ook voor het opbrengen van de gemeentelijke lasten e.d. Het is van belang om daar oog voor te hebben. PVV is voor pragmatische politiek, benadering van de zaken van alledag. Samenvatting: Alles landt bij individu dat ook de rekening betaald. Helpen duurzaamheidsmaatregelen inwoners direct in hun portemonnee dan is dat goed. Met verwijzing naar wat gezegd is in het duidingsdebat: mensen beleven beleid soms als discriminatie, bijv. het woningtoewijzingsbeleid. Als daad van verzet gaan mensen niet stemmen. Over gaswinning: meer gas uit Noordzee, Noorwegen oké, maar kijk ook naar kernenergie. Er zit rek in het weerstandsvermogen. En er liggen middelen in het gemeentelijk vastgoed besloten. Reserves zijn om te zetten. Daarnaast is het zaak om uitgavepatroon bij te stellen. Zo heeft wethouder Diks geprobeerd om structureel een oplossing te vinden bij investeren in de aanpak van armoede. PVV spreekt waardering uit voor haar pogingen.

De samenwerking binnen de raad

De PVV is aan het begin vorige periode niet prettig ontvangen. Hard bejegend. Enkele voorvallen in de raad maar dat lijkt nu beter te worden er is meer acceptatie. In het duidingsdebat is geprobeerd die contraproductieve strijd weg te nemen. Cultuuromslag is dus gaande maar bij sommigen hardnekkig en persoonsafhankelijk. Een raadslid beoordelen op de persoon is van belang. Sociaal maatschappelijke insteek in de raad zit wel goed. Op de ideologische onderwerpen ligt dat anders. Zelfrelativeren van belang in de omgang met elkaar.

Bijdrage van de PVV aan de sfeer is debatteren op de inhoud in de raad. Geen framing over en weer, geen vliegen afvangen. Daarbuiten gewoon, sociaal met elkaar omgaan en kijken wat er voor nodig is als we hetzelfde doel hebben.

De verbindingsagenda

Allerbelangrijkste is om de bewoners op te zoeken en kijken wat er leeft. Straten ingaan waar niet gestemd is. Achterhalen waarom niet. Verbinding niet zoeken in bestuurlijke oplossingen als een raadsakkoord. Daarvoor is nodig om uit te zoeken waar de mensen die zich niet betrokken, buitengesloten voelen wonen. De mogelijkheid van wijkwerkers en afgaan op de signalen en procedures die terecht komen bij de ombudsman. Een vertaalslag maken naar inwoners en ondernemers. Een betere samenleving door vanuit alle politieke partijen inwoners op te zoeken. Zodat mensen zien dat er politiek, voor iedereen wat te halen is. Interessant om uit te zoeken waar de thuisblijvers voor staan. In de formatie meenemen: hoe gaan we met elkaar om? Coalitieakkoord niet dichttimmeren. De PVV staat open voor deelname aan raadsbrede besluiten. Het in meerderheid verbinden aan bepaalde thema's en het samen vaststellen van het doel voor over 4 jaar.

Duiding van de verkiezingsuitslag en coalitievorming

Die coalitie die wij willen en waar wij evt. aan deelnemen is niet haalbaar. Gezien onze 1 zetel niet realistisch. Lokalen verdienen plek in de raad wat ons betreft. 50% van de mensen is uiteindelijk niet vertegenwoordigd. Er is een bredere coalitie nodig. Dat is lastiger nu het over links lijkt te gaan maar breder is nodig. Desgevraagd: een brede coalitie kan ook de resterende oppositie buiten spel laten. Dat hangt af van wat je in het akkoord opneemt. PVV pleit voor meer dualisme.

Niet onze voorkeur maar 5 partijen; bij GL, PvdA, D66 bijv. de Stadspartij 100%, zij lopen al lang mee, de PvhN, vanuit hun ervaring elders en S&S komt ook in aanmerking. Zij hebben gewonnen en vertegenwoordigen velen; zij verdienen het wel.

Als laatste, het bevorderen van dualisme in de raad van is belang.

En het aanpakken van de cultuur binnen de ambtelijke organisatie. Bijv. invoeren dat ambtenaren niet langer dan een bepaalde periode in bepaalde functies werken. Dat is ook beter ook voor de relatie met inwoners en ontstaan geen koninkrijkjes. De vergrijzing van de organisatie biedt perspectief.

2^e ronde gesprekken informatie

Donderdag 7 april

Samenvatting gesprek GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren

De informateur licht aanleiding en doel van het gesprek toe, en vertelt welke gesprekken in deze fase van de informatie plaatsvinden. De informateur nodigt partijen uit om de tijd goed te benutten en open te zijn om een gezamenlijke agenda voor de komende vier jaar te verkennen en mogelijke discussiepunten en knelpunten te signaleren.

De drie partijen geven toelichting aan elkaar over het advies dat zij aan de informateur hebben gegeven in de eerste gespreksronde. GroenLinks en PvdA lichten toe waarom zij graag in gesprek gaan met de Partij voor de Dieren, waarbij onder andere hun behaalde resultaten bij de verkiezingen, hun sociale oriëntatie en hun agenda op de aanpak van de klimaatcrisis van belang zijn.

In het gesprek worden gezamenlijke thema's en discussiepunten verkend. Belangrijke gespreksonderwerpen zijn onder meer de groene en sociale agenda en de verhouding daartussen, de woningbouwopgaven, samenwerking met het bedrijfsleven en het dragen van bestuursverantwoordelijkheid.

Partijen delen een gevoel van urgentie en de behoefte aan versnelling in het omgaan met de klimaatcrisis, het sociaal beleid, de financiële opgave en integraliteit in beleid en uitvoering.

Tot slot wordt gesproken over onderlinge samenwerking in coalitieverband en het betrekken van inwoners bij beleid en politiek.

Vrijdag 8 april

Samenvatting gesprek GroenLinks, PvdA en D66

De informateur licht aanleiding en doel van het gesprek toe, en vertelt welke gesprekken in deze fase van de informatie plaatsvinden. De informateur nodigt partijen uit om de tijd goed te benutten en open te zijn om een gezamenlijke agenda voor de komende vier jaar te verkennen en mogelijke discussiepunten en knelpunten te signaleren.

De drie partijen geven toelichting aan elkaar over het advies dat zij aan de informateur hebben gegeven in de eerste gespreksronde. GroenLinks en PvdA lichten toe waarom zij graag in gesprek gaan met D66, waarbij onder andere hun progressieve agenda en bewezen betrouwbaarheid als coalitiepartner een rol speelt.

In het gesprek worden gezamenlijke thema's en discussiepunten verkend. Belangrijke gespreksonderwerpen zijn onder meer wonen, kansengelijkheid en tweedeling, economische ontwikkeling, de positionering van Groningen in nationaal en internationaal perspectief, publieke regie en financieel beleid. Ook het samenspel van economische ontwikkeling, de energietransitie, de sociale agenda en de rol van de lokale overheid daarbij komt aan de orde.

Partijen zien overeenkomsten in een benadering gericht op innovatie en lef, het loslaten van heilige huisjes in het belang van lange termijn-oplossingen, integraliteit in beleid en uitvoering.

Tot slot wordt gesproken over onderlinge samenwerking in coalitieverband en het betrekken van inwoners bij beleid en politiek.

Vrijdag 8 april

Samenvatting gesprek GroenLinks, PvdA en SP

De informateur licht aanleiding en doel van het gesprek toe, en vertelt welke gesprekken in deze fase van de informatie plaatsvinden. De informateur nodigt partijen uit om de tijd goed te benutten en open te zijn om een gezamenlijke agenda voor de komende vier jaar te verkennen en mogelijke discussiepunten en knelpunten te signaleren.

De drie partijen geven toelichting aan elkaar over het advies dat zij aan de informateur hebben gegeven in de eerste gespreksronde.

In het gesprek wordt uitgebreid stil gestaan bij de noodzaak om te komen tot oplossingen die mensen weer vertrouwen geven in de toekomst, elkaar en de overheid. Visies op publieke voorzieningen en publieke regie, integraliteit van beleid en uitvoering, en versterking van contact tussen ambtelijke organisatie, politici en inwoners spelen in dat gesprek een rol. Verder wordt gesproken over de sociale en groene agenda en de verhouding daartussen, de financiële keuzes die gemaakt moeten worden, de stedelijke investeringsagenda, de wijkenaanpak en diversiteit.

Tot slot worden ervaringen en opvattingen uitgewisseld van de afgelopen jaren waarin twee partijen in de coalitie en een partij in de oppositie zaten.

15 april 2022, 3e ronde gesprekken:

GroenLinks, Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, D66

GroenLinks, Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie

De informateur licht toe dat uitkomst van de verkenningen uit de 2^e ronde heeft opgeleverd dat GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren gezamenlijk beogen een coalitie te vormen.

Er zijn twee opties gedestilleerd vanuit deze samenwerking: GL, PvdA en PvdD met D66 (4/24 zetels). En de optie van deze 3 partijen met SP en ChristenUnie (5/25 zetels).

In beide samenstellingen vindt een gesprek plaats tussen de beoogde samenwerkingspartners onderling. De informateur treedt op als moderator.

Op basis van deze twee gesprekken komen GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren tot de keuze van de definitief beoogde coalitie voor de formatiefase.

De ronde vandaag, moet gebruikt worden voor het bouwen richting de formatiefase, het zoeken naar een basis voor een gezamenlijke koers en vooral nu ook evt. zorgen uit te spreken.

Er vindt een pitch plaats, voorbereid door GroenLinks en PvdA, bedoeld om perspectief van de partijen te schetsen, de potentie van een coalitie van deze samenstelling te laten zien en als update te dienen voor de anderen.

Aansluitend vindt een verkenning plaats van een mogelijke gezamenlijke visie voor Groningen 2022-2026. Partijen geven hun visie op een veelheid van thema's.

In voorbereiding op de formatiefase worden verschillende samenwerkingsvraagstukken besproken. Ook wordt gevraagd naar de ideeën van partijen over verdeling van de wethoudersposten (aantal).

In de voorgaande rondes is steeds ook de verbindingsagenda (relatie gemeente-inwoners, bestuur onderling) aan de orde gesteld. Deze agenda is expliciet opgenomen in de opdracht van de informateur. Idee nu is het voorstel te doen dit thema met de raad als geheel aan te pakken en niet te combineren met formatieproces.

Afsluitend de afspraak voor het vervolgproces. Na het paasweekend wordt tot een conclusie gekomen. Als advies van de informateur opgenomen in het rapport dat dinsdag 19 april gepresenteerd wordt.